

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Hvad man kan hitte paa

Citation: Andersen, H. C.: "Hvad man kan hitte paa", i Andersen, H. C.: *H.C. Andersens Eventyr bd. V kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal*, C. A. Reitzel, 1990, s. 108. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hcaeventyr05val-shoot-workid73807/facsimile.pdf> (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: H.C. Andersens Eventyr bd. V kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

Hvad man kan hitte paa. [55]

Der var en ung Mand, som studerede til at være Digter, han [37] vilde være det til Paaske, gifte sig og leve af Digteriet, og det er, vidste han, bare at hitte paa, men han kunde ikke hitte paa. Han var født forside, Alt var taget op før han kom til Verden, 5 Alt var der digtet og skrevet om.

»De lykkelige Mennesker der fødtes for tusinde Aar siden!« sagde han. »De kunde sagtens blive udødelige! lykkelig selv Den der fødtes for hundred Aar siden, da var der dog endnu Noget at digte om; nu er Verden digtet ud, hvad skal jeg *kunne digte 10 ind!«

Han studerede paa det, saa at han blev syg og daarlig, det [53] elendige Menneske; ingen Doctor kunde hjælpe ham, men maaskee den kloge Kone. Hun boede i det lille Huus ved Markledet, som hun lukkede op for Kjørende og Ridende; hun kunde 15 rigtignok lukke Mere op end Ledet, hun var klogere end Doctoren, der kjører i egen Vogu og betaler Raugskat.

»Jeg maa ud til herde!« sagde den unge Mand.

Huset, hun boede i, var lille og net, men kjædeligt at see paa; der var ikke et Træ, ikke en Blomst; der stod en Bistade ud for 20 Døren, meget nyttig! der var en lille Kartoffelmark, meget nyttig! og en Grøft med Slaaentjørne, der havde afblomstret og sat Bær, som rempe Munden sammen, naar man smager dem før de have faaet Frost.

»Det er livægtig vor poesiløse Tid, jeg her seer!« tænkte den 25 unge Mand, og det var altid en Tanke, et Guldkorn, han fandt [59] ved den kloge Kones Dør.

r Collin 36, 2^e IV: 114. 2 bl. rønskrift incl. deltitel til udstasing af overstregt titel.

A 3NEH-70 s. 25-64 (Bibl. 996).

B EHF 3-74 s. 128-34 m. 2 ill.

10 *kunne] kunde rA, kunne B.

»Skriv det op!« sagde hun; »Smuler ere ogsaa Brød! hvorfor Du kommer her, ved jeg; Du kan ikke hitte paa, og dog vil Du være Digter til Paaske!«

»Alt er skrevet op!« sagde han. »Vor Tid er ikke gammel & Tid!«

»Nei!« sagde Konen; »i gammel Tid bleve de kloge Køer brændte, og Poeterne gik om med slunken Tarm og Hul paa Albuen. Tiden er just god, den er den allerbedste! men Du har ikke rigtig Syn paa Sagen, Du har ikke skærpet Hørelsen og [10] læser nok aldrig dit »Fæderver« om Aftenen. Her er fuldt op i alle Maader til at digte og fortælle om, naar man kan fortælle. Du kan løse det ud af Jordens Væxter og Grøde, se det op af [60] det rindende og af det stillestaaende Vand, men Du maa forstaae det, forstaae at fange en Solstraale. Prøv nu engang [15] mine Brilller, faa mit Hørerør i Øret, bed saa til Vorherre og lad være at tænke paa Dig selv!«

Det Sidste var nu meget svært, Mere, end en klog Kone kan forlange.

Han fik Brilllerne og Hørerøret, blev saa stillet midt i Kartoff- [20] felmarken; hun gav ham i Haanden en stor Kartoffel; det klang i den; der kom en Sang med Ord, Kartofflernes Historie, inter- essant, – en Hverdagshistorie i ti Dele, ti Løvier vare nok.

Og hvad sang Kartofflen?

Den sang om sig og sin Familie: Kartofflernes Ankomst til [25] Europa, den Miskjendelse, de havde prøvet og lidt, før de, som nu, stode erkjendte som en større Velsignelse end en Guldklump.

»Vi bleve paa kongeligt Bud uddeelte paa Raadhøset i alle [60] Byer; der blev givet Kundgjørelse om vor store Betydning, men man troede ikke paa den, forstod ikke engang at plante os. En [30] gravede et Hul og kastede hele sin Skjeppe Kartoffler derned; en Anden stak een Kartoffel her, een der, ned i Jorden og ven- tede at den skulde skyde op som et heelt Træ, hvoraf man kunde ryste Kartoffler. Der kom ogsaa Væxt, Blomster, vandfyldt Frugt, men det Hele visnede. Ingen tænkte paa hvad der laae [35] paa Bunden, Velsignelsen: Kartofflernes. Ja vi have prøvet og lidt, det vil sige, vore Forfædre, de og vi, det kommer nu ud paa Eet! hvilke Historier!«

»Ja, nu kan det være nok!« sagde Konen. »Betragt Slaaen- tjørnene!«

[40] »Vi have ogsaa,« sagde Slaaentjørnene, »nær Familie i Kar- toflernes Hjemland, høiere Nordpaa, end de groede. Der kom Nordmænd fra Norge, de styrede Vest paa gjenneem Taage og [62] Storme til et ukjendt Land, hvor de, bag Iis og Sne, fandt Ur-

ter og Grønt, Buske med Vinens sortblaae Bær: Slaaentjørne, de frøs til modne Druer, det gjør ogsaa vi. Og Landet fik Navn »Vainland »: Grønland »: Slaaenland!«

»Det er en heel romantisk Fortælling!« sagde den unge Mand. 5

»Ja kom nu med!« sagde den kloge Kone og førte ham hen til Bistaden. Han saae ind i den. Hvilket Liv og Røre! Der stode Bier i alle Gange og viftede med Vingerne for at der kunde være sundt Lufttræk i hele den store Fabrik, det var deres Bestilling; nu kom udefra Bier, føjts med Kurve paa Benene, de bragte Blomsterstøv, det blev rystet ud, sondret og lavet til Honning og Vox; de kom, de fløj; Bidronningen vilde ogsaa flyve, men da maae de alle med! det var nu ikke Tiden; flyve vilde hun dog; saa bed de Vingerne af Hendes Majestæt, og saa maatte hun blive. 15

»Stig nu op paa Grøften!« sagde den kloge Kone, »kom og se ud over Landeveien hvor Godtfolk ere at see!« [53]

»Det var da en mylrende Mængde!« sagde den unge Mand, »Historie paa Historie! det snurrer og surrer! det bliver mig ganske broget! jeg gaaer bagover!« 20

»Nei, gaa ligefrem!« sagde Konen, »gaa lige ind i Meeneskevrinden, hav Syn paa den, Øre for den og Hjerter med! saa skal Du snart hitte paa! men før Du gaaer, maa jeg have mine Brillen og mit Høre-Rør!« og saa tog hun begge Dele.

»Nu seer jeg ikke det Mindste!« sagde den unge Mand, »nu hører jeg ikke meer!«

»Ja, saa kan Du ikke blive Digter til Paaske!« sagde den kloge Kone.

»Men naar da!« spurgte han.

»Iilverken til Paaske eller Pinte! Du lærer ikke at hitte paa.« 30

»Hvad skal jeg da gjøre for at komme i Levebrød ved Poesien?« [64]

»Der kan Du allerede komme til Fastelavn! slaa Poeterne af Tønden! slaa deres Skrifter, det er at slaae dem selv. Lad Dig bare ikke forbløffe; slaa raskvæk, saa faaar Du Boller, hvormed Du kan føde baade Dig og din Kone!« 35

»Hvad man kan hitte paa!« sagde den unge Mand, og saa slog han af Tønde hver anden Poet, da han ikke selv kunde blive Poet.

Vi have det fra den kloge Kone, hun veed hvad man kan hitte paa. 40

3 Slaaenland!« kun * AB.